

Entrevista a Francesc Cabana

“Avui l'empresari està recelós”

Advocat ("i no economista tal i com sovint diuen"), tres anys treballant en borsa; de 1960 a 1982 a Banca Catalana, del 82 endavant "feines diverses", tal i com ell mateix diu, i des del 20 de novembre, president de la Societat Catalana de Capital Risc (SCCR).

A caba de ser elegit president de la SCCR. ¿Què representa aquest càrrec?

—La SCCR és una empresa creada fa tres o quatre anys en què participa la Generalitat en un 29% i la resta de capital està format per empreses financeres i grans empreses industrials (Banca Catalana, Banc de Sabadell, l'Hispanoamericà, la majoria de les caixes catalanes) i després hi ha empreses com Ercros, Repsol, Aigües de Barcelona, Agrolimen, Catalana de Gas... Seguint el model inventat pels americans i desenvolupat posteriorment pels britànics i els francesos, vol donar suport a la petita i mitjana empresa que té idees, té invenció i que està mancada d'un mitjà financer. Per tant, la SCCR vol impedir que les noves etapes de desenvolupament d'una empresa, sobretot industrial, puguin aturar-se per manca de capital i de suport financer. Es tracta d'entrar i tornar a sortir després d'un temps.

El nomenament, per a mi, representa una satisfacció moral, perquè retorno al món financer que vaig abandonar, no voluntàriament, fa vuit anys. La presidència implica un cert reconeixement de la professionalitat d'un equip bancari, financer, que va estar al capdavant de la primera empresa financera catalana en aquells moments.

—¿Quins són els objectius que s'ha proposat?

—Seguir la feina que s'ha anat fent fins ara sota la presidència, en els últims tres anys, d'Anna Birulés. No és que canviï de feina sinó que la complemento. Fins ara m'he dedicat a escriure i fer estudis d'història econòmica. Continuaré fent estudis i al mateix temps faré aquesta feina de presidir el consell d'administració. Cal dir que la condició que vaig posar per a acceptar el càrrec és que fos una presidència activa.

—¿Quins avantatges de finançament representa per a les empreses la SCCR?

—Hi ha diverses possibilitats. Aquest és

un país amb molta empresa familiar en el qual la història d'alguna d'aquestes empreses es trenca perquè els fills no volen seguir el negoci del pare. Una societat de capital risc pot suplir aquesta falta de successió. Altres empreses, com les creades per un grup d'amics, que els va bé però no tenen prou capital per a seguir endavant... Es per això que la SCCR té un personal mínim però suficient, compta amb els analistes financers i amb els socis i assessors externs.

—Acaba de comentar que la SCCR està dirigida, bàsicament, a les PIME. Una publicació recent anunciava que aquest any 90 moltes PIME hauran de tancar. ¿Com avalua vostè aquesta situació?

—En l'àmbit de les PIME hi ha una renovació continuada. En desapareixen moltes, però se'n creen moltes. Unes desapareixen perquè estan mal gestionades, altres perquè la conjuntura econòmica és desastrosa i altres no haurien de desaparèixer, i és aquí on podria tenir un paper la SCCR, encara que actualment té un paper limitat perquè en aquests moments té 24 participacions. La SCCR no treballa amb crèdits ni dona avals. Treballa amb aportacions de capitals. La conjuntura econòmica és ara delicada i moltes multinacionals europees i mundials tanquen fàbriques i despatxen gent. Per a les PIME això encara deu ser més greu perquè la capacitat de manteniment és menor en una PIME, però al mateix temps tenen la capacitat d'autogenerar-se.

—¿Quins sectors són els que necessiten un major finançament?

—En la SCCR hi ha sectors molt diversos. Potser hi ha un especial interès en aquest tipus d'empresa que aporta tecnologia nova però que al mateix temps té les persones adequades per a tirar endavant. I aquesta tecnologia tant pot ser en el terreny tèxtil com en el metal·lúrgic, químic, l'alimentari ...

—Un estudi fet per Peat Marwick sobre

el sector del capital risc diu que els majors inversors són els bancs i els fons de pensions europeus. Vostè sempre ha comentat que el sistema financer català ha d'ajudar més les empreses. ¿La fusió de les dues caixes catalanes afavoreix aquesta línia? O, en tot cas, ¿cap a on hauria de dirigir la supercaixa les seves inversions?

—La fusió de les dues caixes no crec que afavoreixi més del que podia afavorir l'actuació individual de cadascuna d'elles. Quan les fusions van bé, i espero que aquesta vagi bé, dos i dos sumen quatre. Però la capacitat de finançament de cadascuna d'aquestes caixes era plenament suficient. El problema de la supercaixa és que no pretengui fer una expansió bàsicament fora de Catalunya i això ocasioni pèrdua de catalanitat de les seves arrels. I això pot ser a causa del reglament que tenen les caixes pel qual el consell d'administració està en bona part format per impositors i entitats no mercantils situades en el seu àmbit. D'una manera teòrica podríem arribar a pensar que en un termini de temps els impositors i les associacions siguin més importants fora de Catalunya i això podria comportar que les juntes es fessin en castellà i fins i tot que la majoria dels representants en el consell fossin no catalans. Una entitat mercantil pot ser purament capitalista i anar a buscar un negoci allà on vulgui, però, en el cas d'una entitat d'estalvi, l'arrel, per a mi, és condicionant.

—El recentment creat Institut d'Estudis Financers (IEF) per a revitalitzar Barcelona com a plaça financera ...

—És important i espero que tingui èxit perquè una de les coses que feia falta és una escola bancària. Continua sent indispensable que les empreses i entitats financeres catalanes tinguin el centre de les seves decisions i els seus serveis centrals a Barcelona, cosa que no sempre fa la gran Caixa.

—Seguint amb el tema de la Caixa,

"Des de Catalunya, el que interessa és el mercat català i després l'internacional".

JORDI MORERA

¿aquesta, si de cas, ha estat l'última gran fusió que s'ha produït o encara en queden per formalitzar?

—És un problema d'ambició de l'entitat. El problema es crea quan una entitat petita vol passar a ser mitjana o la mitjana a ser gran. Aleshores és quan es pot trobar un escanyament. Tot depèn, però, de com vagin les coses: amb una conjuntura favorable no hi ha ningú que se senti obligat a fusionar-se. En el moment que vénen tamborinades hi pot haver més tendència a buscar el suport d'una altra entitat financera. A nivell general de les empreses, hi ha sectors que com més va més clar s'ha vist que no estaven gaire a l'abast de la PIME, com en l'àmbit automobilístic o el cicle complet del tèxtil. La conjuntura econòmica va marcant, quines empreses tenen possibilitats de mantenir-se com a PIME i les que han de renunciar a una expansió si volen mantenir-se, o bé ser venudes i integrar-se en un grup més gran.

—¿Un holding com el de Repsol-Catalana de Gas és una bona operació?

—A mi no m'agrada. Jo hauria preferit que Catalana de Gas hagués tingut plena llibertat per a actuar. Catalana ha estat sempre molt innovadora, la qual cosa li va permetre dur gas natural a Espanya. Arriba l'estat i diu que això del gas natural és una cosa que els pertany, per tant, cal vendre'n les instal·lacions i quedar-nos amb la canalització. Llavors es fa una expansió per tot l'estat i també per Europa, connectant amb la xarxa d'oleoductes europea.

Però llavors arriba una altra vegada l'estat i diu que la canalització s'ha de tractar en tot l'estat. Imposen una societat en la qual hi haurà Repsol i no Catalana de Gas sinó La Caixa. El que faran, doncs, és repartir-se Catalana de Gas, utilitzar-la com a empresa que pot servir els interessos d'aquest *holding*, però una vegada més, podem perdre una empresa important, si pensem només en el mercat espanyol. Sincerament, des de Catalunya, el que interessa primer és el mercat català i després l'internacional. I aquesta acció se'ns nega en virtut d'un mercat espanyol que no té grans defenses des del punt de vista econòmic estricte sinó políticament.

—La dependència de l'estat del petroli i el retard de l'aplicació del Pla PEN, encara complica més les coses.

—El règim franquista va castigar Catalunya no fent-hi refineries. Quan es tracta d'energia bàsica es considera des de Madrid que això és un afer polític, i això vol dir que s'ha de portar des de Madrid. ¿Per què?. Per criteris polítics. I després ens acusen de polititzar l'economia. En aquest cas, el petroli hauria de ser una energia sobre la qual l'estat tingués una possibilitat d'actuar, però que les empreses privades que actuen en aquest terreny puguin actuar com vulguin i dins d'una economia europea de mercat. Però estem en una etapa en què el centralisme econòmic, i a tots nivells, és més important que mai.

—La inversió estrangera comença a frenar. Com ¿Què pot representar per

a Catalunya que de sobte es deixi d'invertir?

—Ja es veia venir que la inversió no podia continuar amb la mateixa força i havia de frenar. Fins ara, les úniques empreses que es mantenen invertint són les japoneses. Les que pateixen més la conjuntura són les empreses europees i nord-americanes. Jo només demanaria que no marxessin.

—En tot cas, ¿la conjuntura internacional actual no és gaire favorable?

—Recessió vol dir fer marxa enrere, i en estat de recessió encara no estem. El que passa és que el conflicte del Golf ha aguditzat els temors i, aleshores, les coses es poden precipitar i empitjorar. Si bé el conflicte pot beneficiar la indústria bèl·lica i reactivar, a la llarga, l'economia nord-americana, d'entrada, la situació és negra, però les multinacionals ja despatxen gent. Jo diria que en els propers mesos es patirà una mica.

—¿Aquesta incertesa de cara al futur pot impedir als empresaris catalans expandir-se i buscar nous mercats?

—D'oportunitats, n'hi ha, com en el cas dels països de l'Est. Però és que a l'Est en passaran de tots colors. Potser sí que hi ha oportunitats de negoci, però no es veu clar com pot anar tot plegat. La Unió Soviètica mateixa, pot patir de valent per l'entrada massa brusca en l'economia de mercat. Per tant, en aquests moments l'empresari està recelós pel que pot passar.

Sílvia Monfort